

Аналітичний департамент Національного рейтингового агентства «Рюрік» проаналізував статистичну інформацію ринку публічних інститутів спільного інвестування України за результатами 9 місяців 2012 року. Проведений аналіз дозволив зробити ряд нижченаведених висновків.

Динаміка провідних фондових індексів світу протягом перших дев'яти місяців 2012 року була позитивною, при чому більшість індексів майже досягли рівнів своїх значень початку 2011 року. Очікування міжнародних інвесторів перебували під впливом чималої кількості вагомих подій як глобального, так і місцевого характеру, що мали позитивне значення з точки зору ринків акцій.

Позитивну динаміку зарубіжних фондових індексів протягом 2012 року експерти пов'язують з низкою факторів, зокрема з врегулюванням ситуації з борговою кризою в Греції, адже приватні кредитори фактично повністю погодили умови списання суверенних боргів цієї країни. Греція зараз переживає п'ятий рік економічної депресії, в ході якої ВВП країни впав майже на 20%, а офіційно зареєстроване безробіття досягло 25,4%. Слід зауважити, що агентство Standard & Poor's підняло рейтинг суверенних боргів Греції одразу на шість пунктів до «В-». Греція зараз отримує другий пакет фінансової допомоги ЄС і МВФ, які надали Афінам черговий транш пільгового кредиту на суму 49,1 млрд. євро. Загальна сума двох пакетів допомоги становить 240 млрд. євро, із яких Греція вже отримала 149 млрд. євро.

Окремо слід зауважити, що на провідні індекси світу позитивно вплинув той факт, що Федеральна резервна система США ухвалила рішення про запуск третього раунду програми кількісного пом'якшення (QE3) для боротьби зі слабкістю економіки, що перешкоджає нормальному створенню робочих місць. До кінця вересня 2012 року обсяги викупу іпотечних цінних паперів орієнтовно склали 23 млрд. дол. США, а починаючи з жовтня 2012 року складатимуть по 40 млрд. дол. США щомісяця.

Ударом по вітчизняним індексам став факт зниження довгострокових кредитних рейтингів України. Так, зокрема, міжнародне рейтингове агентство Standard&Poor's знизило суверенний рейтинг України з «ВВ-» до «В». Зниження довгострокового кредитного рейтингу України пов'язане зі значними потребами країни у зовнішньому фінансуванні, головним чином внаслідок настання термінів погашення кредитів Міжнародного валютного фонду. В цілому, слід зауважити, що зважаючи на зниження суверенного рейтингу держави, міжнародні агентства були змушені знижувати довгострокові кредитні рейтинги позичальників і боргових інструментів українських компаній. Так, міжнародними агентствами було знижено кредитні рейтинги низки банків, агрохолдингів тощо.

Діяльність інвесторів на фондових ринках України протягом 9 місяців 2012 року відчутно скоротилась: так, обсяг торгів на УБ порівняно з IV кварталом 2011 року скоротився у I кварталі 2012 року на 43,65% при зменшенні вартості угод з акціями на 38,18%, з корпоративними облігаціями – на 36,78%; у II кварталі 2012 року – на 47,71% при зменшенні вартості угод з акціями на 54,85%, з корпоративними облігаціями – на 66,55%; у III кварталі 2012 року – на 58,55% при зменшенні вартості угод з акціями на 58,54%, з корпоративними облігаціями – на 88,54%.

Продовження негативної динаміки зниження фондових індексів разом із суттєвим зменшенням обсягів торгів на фондових біржах свідчить про суттєвий відтік ліквідності з інструментів фондового ринку. Слід зауважити, що продовження даної тенденції може

привести до повного відторгнення інструментів фондового ринку вітчизняними інвесторами.

За останніми наявними даними Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, станом на 01.10.2012 р. кількість ліцензій, виданих професійним учасникам фондового ринку на провадження професійної діяльності, становила 1554 од., з них 351 ліцензія на провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів.

Загальна кількість зареєстрованих корпоративних та пайових інвестиційних фондів становила 1860 інститутів спільного інвестування, з яких: 322 – корпоративні, 1538 – пайові інвестиційні фонди. Таким чином, за січень-вересень 2012 року загальна кількість зареєстрованих корпоративних та пайових інвестиційних фондів зросла на 120 одиниць, при чому в більшій мірі за рахунок збільшення кількості пайових інвестиційних фондів, кількість яких зросла на 81 одиницю.

Зважаючи на те, що українські індекси продемонстрували негативну динаміку, відкриті, інтервальні та закриті ІСІ показали значну від'ємну дохідність протягом 9 місяців 2012 року (-10,13%, -11,44% та -11,81% відповідно з початку року). Управляючі компанії частково спромоглися стримати падіння вартості чистих активів власних ІСІ у порівнянні з індексами УБ та ПФТС, які відповідно зменшилися на 30,86% та 30,56%.

Фінансові результати 9 місяців 2012 року, на думку аналітиків НРА «Рюрік», характеризують ринок публічних ІСІ в Україні у короткостроковій перспективі як збиткову галузь з доволі низькою інвестиційною привабливістю. Дані висновки підтверджуються практичними діями інвесторів, які продовжують віддавати перевагу банківським депозитним вкладам, завдяки їх суттєвим перевагам за показниками ризикованості інвестиції і відсутності потреби в додаткових знаннях основ функціонування фондового ринку України. Разом з тим, як показує кращий світовий досвід, у довгостроковій перспективі фінансові інвестиції у інструменти фондового ринку (в тому числі – інвестиційні сертифікати ІСІ) зазвичай забезпечують дохідність вищу, ніж за банківськими депозитами.

Загалом, на думку аналітиків НРА «Рюрік», наступний рік вимагає від інвестиційних управляючих високої професійної майстерності, а від інвесторів – ретельного пошуку ефективних компаній з управління активами.

Протягом III кварталу 2012 року відбулась ціла низка законодавчих змін у регулюванні ринку публічних ІСІ, зокрема Президент України підписав Закон «Про інститути спільного інвестування». НРА «Рюрік» буде відслідковувати вплив змін у законодавстві на ринок ІСІ, що знайде своє відображення у наступних аналітичних оглядах.

В цілому, результати діяльності публічних ІСІ у III кварталі 2012 року свідчать про загальноринкову нерентабельність всіх типів інвестиційних фондів за тотального відтоку інвестиційних ресурсів з усіх типів інститутів спільного інвестування.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі офіційних даних Української асоціації інвестиційного бізнесу (режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>), НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), НКЦПФР (режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>), фондової біржі ПФТС (режим доступу: <http://www.pfts.com>), Української біржі (режим доступу: <http://www.ux.ua>), фондової біржі «Перспектива» (режим доступу: <http://fbp.com.ua>).

Повні версії аналітичних оглядів завжди є у вільному доступі на офіційному сайті НРА «Рюрік» (<http://rurik.com.ua>).

Відповідальний за випуск:

к.е.н., Долінський Леонід Борисович, тел. (044) 383-04-76;

Відповідальний аналітик:

Ковальчук Олександр Сергійович, тел. (044) 484-00-53 (вн. 109).